

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De veneratione || sanctor[um] libri duo Judoci
Clich-||touei. Neoportue[n]sis. excelle[n]tissi-||mi
Parisiensis academïæ Theologi**

Clicthove, Josse

Coloniæ, 1525

VD16 C 4211

Q[...] sancti sint a nobis orandi, multiplici ratione, & scripturæ etiam
sanctæ, testimonio ostendi XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36172

LIBER PRIMVS.

idē facile cōprobat, ut beati Augustini dicentis in ope de uer-
bis apostoli. Iniuria est pro martyre in ecclia orare, cuius debe-
mus orationibus cōmendari. Et iteꝝ idē, loquens de moritu-
ro in cōsummatione seculi & tunc purgādo, inquit, Aestimo
eū quasi per ignē transeuntē, saluari meritis & intercessionibꝰ

Bernardus pleaf Chrūs in eis. Accedit illi & Bernardus, in sermone de
uigilia apostolorꝰ Petri & Pauli dicens. Qui potēs erat i ter-
ra, potētior est in ccelis, añ faciē dñi dei sui. Si em̄ dū adhuc ui-
ueret, miserius est peccatoribus & orauit pro eis, nūc tāto am-
plius, q̄to uerius cognoscit miserias n̄ras, orat pro nobis patrē
qa illa beata patria charitatē eius nō minuit, sed augmentauit

Cap. 7 **Hieronymus.** Eo etiā tendit Hieronymus supra adductus cōtra Vigilatiū,
exēploꝝ beati Stephani, Moyſi, & Pauli oñdens, sanctos in
ccelis intercedere pro nobis. Oposum sane foret & pene sup-
uacuū, Ambrosii, Gregorij, Chryso. cæterorꝰqꝰ sc̄torꝰ patrū
authoritates eādē fulcietes sniam i p̄ntia afferre. Neqꝰ necessa-
riū id nūc uisum est, qm̄ si quibus fuerit cordi eas cognoscere,
diligenti libroꝝ ipsorꝰ lectione, illas habebunt obuias. Prop-
terea ab his supsedentes, ad alia properamus.

¶ **Q** sancti sint a nobis orādi, multiplici rōne, & scripturæ
etiā sanctæ, testimonio ostendi. **Cap. XII.**

Vm multifariā sit iā monstratū, sanctos ipsos pro
nobis orare deū, reliquū est nunc ostendere, id rō-
ni admodū esse cōsonū, & utile n̄ræ saluti, qꝰ sc̄tos
ipsos sedulo oremus, ut ipsi apud dñm intercedant
pro nobis. ¶ Et primo quidē, qm̄ in ueteris testamenti pagina

Gene. 26 phibet sæpenumero dñs, se uiuentibus cōtulisse aut collaturū
esse beneficia, ob defunctorꝰ patrū sancti moniā & bonitatem
Vt cū in Genesi dicit dñs ad Isaac. Multiplicabo semen tuū
sicut stellas cæli, daboqꝰ posteris tuis uniuersas regiones has,
eo qꝰ obedierit Abrahā uoci meæ, & custodierit mādata ac
p̄cepta mea, & cæremonias legesqꝰ seruauerit. Et paulo post.

Exodi. 3. Abrahā Rursum cū pp̄lo Israelitico exhibiturus erat dñs bñ-
ficiū liberationis ex Aegypto per Moysen, se deū Abrahā,
Isaac,

De ueneratione Sanctorum.

Iaac, & Iacob denominauit, insinuans seipm, illos sanctoꝝ
patrū cōtemplatione, & iuramēti illis facti, collaturū id mun⁹
ipsoꝝ posteritati. Ad Salomonē q̄q; p̄uaricatū dei mandata,
ob insanū amorē mulierū, legit, dixisse dñs. Scindā regnū tuū, **3. Reg. 11.**
& dabo illud seruo tuo, uerū tamen in diebus tuis nō faciā illā
propter Dauid patrē tuū, de manu filij tui scindā illud, nec to
tū regnū auferā, sed tribū unā dabo filio tuo, propter Dauid
seruū meū, & Hierusalē quā elegi. Demū cū Ezechias diuinū
imploraret auxiliū, cōtra mortis instātis & iā sibi denunciatae,
periculū, audiuit hoc diuinū ex ore prophetico r̄sum. Prote
gā urbē hanc & saluabo eā, propter me, & propter Dauid ser
uū meū. **4. Reg. 20.** Cū itaq; ob antiquos añ legē & sub lege ueteri patres
deus p̄stitit bñficia in p̄p̄os, profectio ob eos q; in euāgelica le
ge uirtutibus excellenter effloruerūt, nō minora & ante cōtu
lit & postea collaturus est bñficia, uiuentibus, q; nō minoris
sint sanctimoniae, claritudinis & p̄stantiae, q̄ illi. Sunt igit oꝝ
rādī a nobis sancti, ut eoz; p̄cibus, hmōi bñficia sp̄lia largius
a dño cōsequamur. ¶ Præterea. Discipulis suis in terra secum
diuersantibus, dedit dñs potestātē sup oīa dæmonia, & ut lan
guores curaret, dicēs illis inter cætera. Infirmos curate, dæmo
nes eijcite. Et alio in loco. Amen amē dico uobis, q; credit in
me, opera q̄ ego facio, & ipse faciet, & maiora horū faciet. Et
hāc acceptā a dño potestātē, executi sunt apli, etiā añ t̄ps dñi
cæ passionis, euāgelizātes & curātes ubiq;. Sed nunqd credē
dū est, post q̄ corpe exuti sunt, ademptā illis eē eā potestatem;
eosq; nūc minime posse miracula opari, in subsidiū eoz; q; ip
sos inuocauerint. Esset reuera tūc p̄ resolutionē a corpe, facta
deterior eoz; cōditio, minusq; nūc possent, q̄ prius poterant.
Quo igit cōfortatus esset eoz; principatus, ut ait propheta in
psalmo, de illis dei amicis, & nō potius imminutus ac debilita
tus. Nōne etiā legimus, ad tactū uestimētōꝝ Ch̄i, sanā os eē
q̄ plurimos ægrotos. Quid aut designat fimbria uestimētōꝝ
Ch̄i recte ne sc̄tōs ip̄os etiā rēp̄sentat, Ch̄o q̄li uestimētum
circūpositos, & eidē adiacētes, & plerosq; eoz; secundum tem
poris decursum, etiā conuersatione Ch̄isti in carne, posteri
ores. quibus tamen collata fuit potestas, cum hic agerent,
f 2 miracula

LIBER PRIMVS.

miracula operādi, & sanitatū bñficia egrotis cōferendi. Neq; hæc eis est ablata, p transitū ab hoc mūdo ad cœli palatia, sed potius adaucta. Hñt igit̃ & sancti iā in cœlis gloriosi, potestāte a dño impetrādi, & cōferendi dona sanitatū uiuētibus. **Ve** rū ut illa impetremus, ad infirmitatū nr̃arū subleuationē, non ne rōni cōsentaneum est, ut ipsa ab illis solícite postulem⁹, cō fugiamusq; ad illorū patrociniū p piā orationē? Indignus em̃ est accipere bñficiū, q id petere a bñfactore dedignat̃. Sūt igit̃ a nobis orādī sancti, ut nr̃is succurrant necessitatibus, & a deo impetrent malorū nostrorū remediū. ¶ Rursum, Eximij uirtute uiri, in antiquæ legis tpe deū suppliciter orātes, recensuerūt in suis precibus, sanctorū patrū priscæ ætatis noīa, pariter & bñfacta, quasi ea diuinæ maiestatis oculis obijciētes, ut eorū cōtēplatione suffragantibusq; meritis impetrarent, qd a dño exposcebāt. Quēadmodū Moyses placaturus faciē dñi, indignātis pp̃lo Israelitico, ob uitulū cōflatile, ait in sua orōne

Exodi. 32. Quiescat ira tua, & esto placabilis sup neq̃tia populi tui. **Re** cordare **Abrahā, Isaac, & Israel,** seruorū tuorū, qbus iurasti p̃ temetiip̃m, dicēs. Multiplicabo semen uestrū sicut stellas cœli, & uniuersam terrā hāc de qua locutus sum, dabo semini uestro, & possidebitis eā semp. Sic **Azarias,** in fornace succensa Babylonis orās, ait. Ne quesumus tradas nos in ppetuū propter nomē tuū & ne dissipēs testamētū tuū, neq; auferas misericordiā tuā a nobis, propter **Abrahā dilectū tuū, & Isaac seruū tuū, & Israel sanctū tuū,** qbus locutus es, pollicens q; multiplicares semē eorū sicut stellas cœli, & sicut arenā q̃ est in litore maris. Et uterq; eorū iā dictorū, exaudit⁹ est in orōne sua

Exodi. 32. Illuc em̃. placatus est dñs sup iniquitate populi sui. hic uero, **li**beratus est q̃ orauit, cū socijs suis, a fornace ignis ardētis. Conducibile est igit̃, horū exēplo, sanctos ipsos etiā noui testamenti patres, orare, & apud deū itidē, illorū agere cōmemoratiōne, ut ex utroq; officio, religiosi obsequij pleno, nobis opitulet̃ ipsorū patrociniū. ¶ In sup in libro **Iob** dicit scriptura. **Vo**ca ergo, si quis est q tibi rñdeat, & ad aliquē sanctorū cōuerture admonēs his uerbis, q; si ad impetrādū aliqd a deo nō existimamus orōnes nr̃as sufficere, cōuertamur ad aliquē sanctorū, deprecāte

III.
Iob, 1.

De veneratione Sanctorum.

deprecātes eū q̄ intercedat pro nobis ad dñm, ut ubi propria
nō suppetūt opa bona, patrocinent aliena suffragia, & p̄ eos
tanq̄ patronos n̄ros assequamur, q̄d p̄ nos ipsos assequi nō suffi-
cimus. Est igit̄ secūdū hāc salutarē admonitiōē, admodū u-
tile & fructuosum hoibus, sanctos ac cœlites pia ofone inuo-
care. ¶ Neq; robur habet ullū cauillatio, quā afferre hoc in lo-
co q̄s posset, dicens uerba illa mō adducta, nō esse ipsius Iob,
aut deiloquētis, sed Eliphaz Themanitæ, unius amicorū Iob, Iob. 42
disceptantis cū eo. Qui multa in sua disputatione locutus est,
minus recta & sana, unde & in fine totius colloquij, reprehē-
sus est cū suis, a dño. Ex uerbis igit̄ illius, nō uidet̄ posse sumi
efficax argumentū, ad astruendū quod hic proponit̄. Hmōi
nanq; cauilli tota uis, eo ipso eneruat̄, q̄ in duobus sequētibus
cap. beatus Iob uerbis illius respondens, non refellit hoc eius
dictū, sicut alia per illū perperā & minus recte asserta, impro-
bat ac reiicit. Quod certe indicium est, id uerbū, ad aliquē sc̄to-
rū cōuerrere, probe & sane ab illo esse prolatū, & in assertori-
am autoritatē recte sumi posse. ¶ Q; si rursus quis obiecit
prædictā sententiā, ut ad aliquē sanctorū cōuertamur ex hor-
tatoriā, nō asserendo dictā esse ab ipso Eliphaz, sed subsannan-
do potius & irridendo, quēadmodū testat̄ B. Gregorius in. 5. Gregorius.
libro moraliū, ita locū illū exponens. Ait ergo. Voca, si est q̄
tibi respondeat. Ac si aperte dicat Quantūlibet afflictus cla-
mes, deū tibi respondentē nō habes, quia uox in tribulatione
eū nō inuenit, quē mens in tranquillitate cōtempnit. Vbi ad-
huc deridendo subiūgit. Et ad aliquē sanctorū cōuerrere. Ac
si despiciens dicat, Sanctos quoq; inuenire in afflictione adiu-
tores non uales, quos habere socios, in hilaritate noluisti. Qui Iob. 6.
post irrisiōē, protinus sententiā subdit, dicens. Virū stultū
interficat iracundia, & paruulū occidit inuidia. Hæc Grego.
Ex propōne aut̄ irrisorie prolata, & modo quodā subsannati-
onis, sumi nō potest robur & efficacia, id ipsum q̄d ita dicitur,
firmiter astruendi. ¶ Adhibenda quidē sic obiectanti est res-
ponso, ex p̄dictis etiā Gregorij uerbis pendens, irrisiōē illā
ipsius Eliphaz, nō ferri in ipsam sanctorū inuocationē, quasi il-
lā improbet aut detestet, sed in id solū, q̄ in afflictione positus.

LIBER PRIMVS.

Iob, sanctos inuocauerit, q̄s in prosperitate (ut ait) profusus ne-
 glexit, innuens hisce uerbis, ip̄m Iob incassum in tribulatione
 ad illos se conuertere, q̄s florentibus suis rebus, & aura secu-
 diore flante, nullo dignatus est (ut inquit) honore. **N**ō itaq; ta-
 li schemate locutiōis, inuocationē sanctorū reprobat **E**liphaz
 quin potius approbat, sed modū dumtaxat eos inuocādi, qua-
 lē dicit ip̄m Iob obseruasse, dānat & irridet, q̄ scilicet i aduer-
 sitate solūmodo, sancti inuocent, in prosperitate uero, negli-
 gant & posthabeant, q̄ quidē inuocādi modus, nimig; probā-
 dus etiā nō est, neq; cōmendandus. Manet igit̄ ex illa propo-
 ne, solide cōprobata sanctorū inuocatio, qua ad ipsos cōuertī
 debemus. ¶ **A**d hęc. **F**inita disputatione sancti Iob cū amicis
 suis, dixisse legit̄ dñs ad **E**liphaz **T**hemanitē, unū eorū. **I**ratus
 est furor tuus in te, & in duos amicos tuos, qm̄ nō estis locuti
 corā me rectū, sicut seruus meus Iob. **S**umite igit̄ uobis septē
 tauros & septē arietes, & ite ad seruū meū Iob, & offerre pro
 uobis holocaustū, Iob aut̄ seruus meus, orabit pro uobis. **F**a-
 ciē eius suscipiā, ut nō imputei uobis stultitia, neq; em̄ locuti
 estis corā me rectū, sicut seruus meus Iob. **Q**uod cū illi secun-
 dū dñi præceptū fecissent, suscepit dñs faciē Iob, cū oraret il-
 le pro amicis suis. **E**cce dñs tres illos uiros (qui fere per totū li-
 bri cōtextum disputatorias egerant partes) misit ad Iob, ut o-
 raret pro eis dñm. **Q**uo sane in opere ostendit, gratū sibi id
 esse, si ad aliorū preces nobis emerendas cōfugiamus, ut pro-
 sint nobis illæ apud dñm, subinsinuatq; eodē in facto, sancto-
 rū nobis implorandū esse auxiliū. ¶ **S**imile quiddā narratur in
Gene. 20 **G**enēsi, de **A**bimelech rege **G**eraris, quē cum increpasset dñs
 ob sublatā **S**arā uxorē **A**brahæ, subiūxit. **N**ūc igit̄ redde ux-
 orē uiro suo, & orabit p̄ te, q̄ p̄pheta est, & uiues. **Q**uod cū in
 cūctāter, diuino obtēperans ꝑ̄bo, fecisset **A**bimelech, orante
Abrahā p̄ eo & domo ei⁹, sanauit dñs uxorē illi⁹ & ancillas, q̄
 ob raptā **S**arā factę fuerāt steriles, ut ibi dē sacra refert historia
Ex q̄ dilucidū euadit, gratū illd̄ deo eē obseqū, q̄ sc̄tōs oram⁹,
 cū iusserit dñs **A**bimelech, q̄ **A**brae iploraret orationē
 ¶ **A**liis adhuc rōnibus ex scriptura desumptis mōstrari, q̄
 a nobis orandi sunt sancti. **Cap. XIII.**
 Sed age